

Vergaderjaar 2012–2013

31 371

Kredietcrisis

Nr. 373

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 3 december 2012

Bij brief van 8 november jl. heeft de vaste Kamercommissie voor Financiën mij gevraagd om de Tweede Kamer schriftelijk te informeren naar aanleiding van berichtgeving over SNS REAAL en daarbij in te gaan op het in de berichtgeving genoemde idee tot oprichting van een zogenoemde «bad bank». Voor wat betreft de verzochte informatie over SNS REAAL merk ik op dat ik, zoals gebruikelijk, geen commentaar geef op individuele instellingen. Wel zal ik hier ingaan op het concept van een bad bank en de buitenlandse ontwikkelingen op dit gebied.

Een bad bank is een entiteit die wordt opgericht met als bijzonder doel het kopen en beheren van probleemvolle activa van banken, waarbij zij ernaar zal streven om de door haar opgekochte activa op de meest rendabele manier af te wikkelen. Een bad bank kan worden opgericht ten behoeve van één bank of meerdere banken. Ondanks dat de term »bad bank« anders doet vermoeden, hoeft een bad bank geen bank met een bankvergunning te zijn maar kan zij bijvoorbeeld ook een zogenoemde activabeheerorganisatie zijn.

Bad banks zijn in het verleden opgericht bij bancaire crises waarbij de solvabiliteit van banken onder druk kwam te staan door bepaalde typen probleemvolle activa. De waarde van deze activa is veelal lastig te bepalen en er zijn doorgaans weinig marktpartijen bereid om deze activa te kopen. Dat kan een vertrouwenscrisis veroorzaken, waarbij het onduidelijk is wat de solvabiliteitspositie van de bank met de probleemvolle activa is waardoor deze moeilijk aan financiering kan komen en zo dieper in de problemen raakt. Een bad bank biedt dan een mogelijkheid om de probleemvolle activa tegen een (forse) afslag van de bank in de problemen over te nemen. Hierdoor kan het vertrouwen in deze bank herstellen omdat deze bank niet langer onder druk staat door de probleemvolle activa en de potentiële verliezen hierop.

Een overdracht van activa naar een bad bank is echter niet gratis voor de bank in de problemen. Een bad bank zal de probleemvolle activa veelal

tegen een substantieel lager bedrag kopen dan de boekwaarde ervan. Hierdoor ontstaat er bij de verkopende bank een verlies ter grootte van het verschil tussen het verkoopbedrag van de activa en de boekwaarde ervan. Dit verlies dient door de verkopende bank te worden genomen. Mogelijk ontstaat hierdoor een kapitaalgat bij de verkopende bank, dat moet worden opgevuld. Dit kan bijvoorbeeld worden gedaan door het aantrekken van kapitaal door de verkopende bank op de financiële markten. Dit zal echter niet in alle gevallen mogelijk zijn.

De bad bank zal de overgenomen activa over een lange termijn kunnen beheren; door deze lange termijn kan een bad bank de activa zo efficiënt mogelijk uitwinnen en afwickelen. Om zichzelf te financieren kan de bad bank bijvoorbeeld aandelen of obligaties uitgeven. Een (partiële) deelname door een overheid in aandelen kapitaal/garantie zal hiervoor echter veelal een noodzakelijke voorwaarde zijn.

In onder meer Ierland is er een bad bank opgericht en in Spanje wordt er momenteel een bad bank opgericht. NAMA (National Asset Management Agency) is de in 2009 opgerichte Ierse bad bank waarmee voor een boekwaarde van € 74 miljard aan probleemvolle leningen zijn opgekocht van zes Ierse banken. De Ierse bad bank heeft voor deze leningen een bedrag van € 31,8 miljard betaald. In ruil voor de activa kregen de Ierse banken door de bad bank uitgegeven obligaties (op het overgrote deel daarvan is een staatsgarantie afgegeven). Het vermogen van NAMA wordt (middellijk) verschaft door de private sector en de Ierse Staat. NAMA is opgericht voor een periode van 10 jaar. SAREB (La Sociedad de Gestión de Activos procedentes de la Reestructuración Bancaria) is de Spaanse bad bank die op korte termijn wordt opgericht, en waarmee stapsgewijs voor maximaal € 90 miljard aan vastgoed(leningen) van Spaanse banken zal kunnen worden opgekocht. Het eigen vermogen van SAREB zal worden verschaft door de private sector en het Fondo de Reestructuración Ordenada Bancaria (FROB)¹. SAREB zal worden opgericht voor een periode van 15 jaar.

Ik hoop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

De minister van Financiën,
J.R.V.A. Dijsselbloem

¹ FROB is het bankbailout en reconstructieprogramma dat in 2009 door de Spaanse regering is opgericht om Spaanse spaarbanken te stabiliseren.